

BODO SCHÄFER

DRUMUL CĂTRE LIBERTATEA FINANCIARĂ

Primul tău milion în șapte ani

Traducere de Ana Mănescu

 ACT și Politon

2017

Cuprins

<i>Mulțumiri</i>	7
<i>Prefață</i>	9
<i>Chestionar: Care este situația ta financiară?</i>	12

Principiile de bază

1. Ce vrei de fapt?	19
2. Ce înseamnă responsabilitatea?	33
3. Este un milion un miracol?	51
4. De ce nu sunt mai mulți oameni bogați?	69
5. Ce simți cu adevărat în legătură cu banii?	89

Îndrumări practice pentru realizarea primului milion

6. Datoriile	119
7. Cum să-ți mărești venitul	143
8. Economiiile – plătește-te pe tine însuși	167
9. Miracolul dobânzii capitalizate	181
10. De ce trebuie să-ți cultivi banii	193
11. Principii fundamentale pentru capitaliști și investitori	205
12. Protecție financiară, securitate financiară și libertate financiară	231
13. Coachul și o rețea de experți	267
14. Poți semăna bani	285
Perspectivă: Ce se întâmplă acum?	293

Mulțumiri

Realizările extraordinare sunt întotdeauna rezultatul interacțiunii minunate dintre oameni diverși.

Am avut privilegiul de a învăța de la niște oameni cu adevărat unici. Din păcate, este imposibil să menționez numele tuturor aici, dar vreau să îmi exprim recunoștința profundă față de ei. Aș vrea, totuși, să menționez câteva persoane care m-au influențat în mod special: reverendul dr. Winfried Noack, Peter Hövelmann, primul meu coach, care m-a învățat nu doar principiile de bază ale succesului, ci și frumusețea unei relații de încredere, Shami Dhillon, maestrul comunicării, și miliardarul Daniel S. Peña Sr., care m-a inițiat în lumea finanțelor la nivel înalt.

Această carte este atât rezultatul relațiilor mele cu ei, cât și al criticii constructive din partea editorilor mei de la Campus Publishing, doamna Querfurth și domnul Schickerling. Ei nu mi-au făcut niciodată treaba ușoară, dar se pare că acest lucru este benefic pentru dezvoltare.

Prefață

Ce îi împiedică pe majoritatea oamenilor să trăiască viața pe care o visează? Răspunsul este simplu. Banii! Banii reprezintă o anumită atitudine față de viață; ei reflectă starea noastră de spirit. Banii nu intră accidental în posesia noastră. Sunt o formă de energie: cu cât cheltuim mai multă energie pentru lucrurile importante din viață, cu atât mai mulți bani vor veni către noi. Oamenii de mare succes au abilitatea de a acumula mulți bani. Unii îi economisesc, iar alții îi folosesc pentru a-și ajuta semenii. Oamenii aceștia au în comun abilitatea de a continua să facă bani.

Nu ar trebui să supraestimăm importanța banilor. Când devin esențiali? Atunci când ai nevoie de ei și nu îi ai! Când ai probleme financiare, tinzi să te gândești mult prea mult la bani. Trebuie să ne redefinim atitudinea față de bani. În loc să ne dicteze fiecare acțiune, ar trebui să servească doar la „susținerea” tuturor aspectelor vieții noastre.

Toată lumea are visuri. Avem o anumită idee despre cum vrem să ne trăim viața și despre ce ni se cuvine. În adâncul nostru vrem să credem că avem de jucat un anumit rol, care va face lumea un loc mai bun în care să trăim. Din păcate, văd mult prea des cum rutina zilnică și „realitatea” stau în calea realizării visurilor noastre. Din ce în ce mai mult, uităm că merităm să ne trăim visurile.

Treptat, cădem victimă ideii că nu ne putem elibera din situația noastră actuală și începem să facem compromisuri. „Imaginea” modului în care vrem să ne trăim viața dispăre în cele din urmă și, înaintea noastră, să ne dăm seama, viața a trecut pe lângă noi.

Am deja mai bine de un deceniu de când îmi dedic timpul și energia conceptelor de bani, succes și fericire. De-a lungul anilor, am învățat să privesc banii din perspective diferite, căci banii ne pot împiedica să profităm la maximum de potențialul nostru, dar ne pot ajuta totodată să fim cât putem noi de buni.

Vreau să fiu coachul tău financiar personal; vreau să te învăț cum să-ți creezi propria mașină de făcut bani. Vreau să împărtășesc cu tine ce am învățat din experiența personală. Să ai bani nu înseamnă doar libertate, înseamnă și să poți trăi o viață mai independentă. Când în sfârșit am înțeles asta, am simțit nevoia să transmit aceste cunoștințe fiecărei persoane pe care o întâlnesc și care râvnește la libertatea adevărată. Sunt convins că absolut fiecare dintre noi poate deveni bogat, exact cum absolut fiecare dintre noi poate învăța să piloteze, să facă salturi în apă sau chiar să programeze un computer. Există totuși niște lucruri de bază importante pe care trebuie să le înveți mai întâi.

Există mai multe metode pentru a face primul milion. O metodă este descrisă în această carte și constă în urmărirea celor patru strategii enumerate mai jos.

1. Economisește un anumit procent din venitul tău.
2. Investește-ți economiile.
3. Mărește-ți venitul.
4. Economisește un anumit procent din toate măririle de venit.

Dacă faci asta – având în vedere unde te situezi acum din punct de vedere financiar –, vei acumula între unul și două milioane de euro într-un interval de timp de cincisprezece până la douăzeci de ani. Acesta nu este un miracol. Dacă, de exemplu, vrei să câștigi această sumă în jumătate din timp, de exemplu în șapte ani, atunci va trebui să aplici cât mai multe dintre strategiile descrise în această carte. Fiecare strategie pe care o adopți te va ajuta să îți atingi scopul mai repede.

Cum poți deveni bogat în șapte ani? Înțelegi că nu vorbim doar despre banii pe care îi vei acumula, ci și despre persoana care vei deveni.

Cu siguranță, nu e un lucru ușor, dar e mult mai dificil să trăiești viața pe care o vrei dacă ești limitat de finanțele tale. Dacă totuși urmezi sfaturile din această carte, atunci poți fi sigur că îți vei atinge scopul. În cadrul seminarelor mele, am ajutat mii de oameni aflați pe drumul către libertatea financiară și încă mă minunez cum le schimbă viața aceste cunoștințe.

Nu vei deveni bogat cumpărând această carte; nu vei deveni bogat nici dacă doar citești această carte; vei avea succes numai dacă vei adopta strategiile din această carte și le vei integra în viața ta. Abilitățile tale adevărate vor ieși atunci la suprafață.

Acum, hai să pornim împreună pe acest drum. Primul pas este să evaluăm situația ta financiară actuală. Pe pagina următoare vei găsi un chestionar în acest scop. Continuă lectură doar după ce afli unde te situezi din punct de vedere financiar.

Sper că această carte nu te va face doar bogat, ci îți va oferi și o viziune cu adevărat valoroasă. Nu te cunosc personal, dar știu că, dacă citești aceste cuvinte, trebuie să fii o persoană specială, care nu este dispusă să se mulțumească cu situația actuală. Ești o persoană care vrea să își scrie singură scenariul vieții. Vrei să-ți modelezi și să-ți proiectezi viitorul și să-ți faci viața unică.

Sper foarte mult că această carte va contribui la realizarea scopurilor tale.

Bodo Schäfer

Nota autorului:

Am folosit forma masculină în această carte doar pentru a facilita citirea; vreau să știi că mă adresez femeilor și bărbaților deopotrivă și că nu am intenția să supăr pe nimeni.

Chestionar: Care este situația ta financiară?

Te rog să nu începi să citești această carte până nu completezi răspunsurile la aceste întrebări.

1. Cum ți-ai evalua venitul?

☐ Excelent	☐ Suficient
☐ Foarte bine	☐ Slab
☐ Bine	☐ Foarte slab
☐ Satisfăcător	

2. Cum ți-ai estima activele nete?

☐ Excelent	☐ Suficient
☐ Foarte bine	☐ Slab
☐ Bine	☐ Foarte slab
☐ Satisfăcător	

3. Cum ți-ai estima investițiile?

☐ Excelent	☐ Suficient
☐ Foarte bine	☐ Slab
☐ Bine	☐ Foarte slab
☐ Satisfăcător	

4. Cum ți-ai evalua cunoștințele despre bani și capital?

☐ Excelent	☐ Suficient
☐ Foarte bine	☐ Slab
☐ Bine	☐ Foarte slab
☐ Satisfăcător	

5. Ai planuri financiare bine definite și știi exact ce vrei, cât costă și de unde vei obține banii?

☐ Excelent	☐ Suficient
☐ Foarte bine	☐ Slab
☐ Bine	☐ Foarte slab
☐ Satisfăcător	

6. Ai un coach pentru chestiuni financiare?

- Da Nu

7. Majoritatea persoanelor pe care le cunoști sunt

- Mai bogate decât tine
 Într-o situație financiară similară cu a ta
 Mai puțin înstărite decât tine?

8. Economisești cel puțin 10-20% din venitul tău lunar?

- Da
 Uneori
 Nu

9. Donezi în mod regulat către organizații de binefacere?

- Da Nu

10. Crezi că meriți să ai foarte mulți bani?

- Da
 Nu m-am gândit niciodată la asta
 Nu

11. Cât timp ai putea trăi din banii tăi dacă nu ai mai câștiga niciun ban?

_____ luni

12. Poți să-ți imaginezi ziua în care vei putea trăi din dobânda pe care o câștigi la economiile tale?

- Da Nu

13. Ai fi mulțumit dacă următorii cinci ani s-ar desfășura în același fel ca ultimii cinci ani?

- Da Nu

14. Știi ce simți cu adevărat în legătură cu banii?

- Exact
 Mai mult sau mai puțin
 Nu

15. Cum ți-ai descrie situația financiară actuală?

16. Dacă ai putea da un nume pentru a te descrie din punct de vedere financiar, care ar fi (ex. Scrooge McDuck¹, Novice, Ratat, Tipul Ghinionist, Magnetul de Bani, Antreprenor etc.)?

17. Banii

- susțin felul în care îți trăiești viața?
 dictează felul în care îți trăiești viața?

18. Cum ți-ai evalua cunoștințele despre fondurile de investiții?

☐ Excelent	☐ Suficient
☐ Foarte bine	☐ Slab
☐ Bine	☐ Foarte slab
☐ Satisfăcător	

¹ Un faimos personaj de desene animate, unchiul lui Donald Duck și cel mai bogat personaj din lume în universul fictiv Disney. Este denumit după Ebenezer Scrooge, personajul principal din *Poveste de Crăciun* de Charles Dickens, un om bogat, dar zgârcit. (n.tr.)

19. Cum ți-ai estima cunoștințele despre acțiuni?

☐ Excelent	☐ Suficient
☐ Foarte bine	☐ Slab
☐ Bine	☐ Foarte slab
☐ Satisfăcător	

20. Cunoști criteriile de bază pentru a investi și le aplici?

- Da Nu

21. Simți că banii sunt importanți pentru tine?

- Nu
- Oarecum
- Destul de
- Foarte
- Sunt extrem de importanți

22. Care este atitudinea ta față de bani, cifre și finanțe?

23. Per ansamblu, cum ți-ai descrie situația financiară după ce ai răspuns la aceste întrebări?

☐ Excelent	☐ Suficient
☐ Foarte bine	☐ Slab
☐ Bine	☐ Foarte slab
☐ Satisfăcător	

24. Cum te simți acum?

Principiile de bază

1

Ce vrei de fapt?

„Cauți deja de prea mult timp.
Acum renunță la căutare și învață să găsești.”

Heinz Körner, Johannes

Conflictul este unul clasic: există o diferență între cum ne simțim în adâncul nostru și cum este viața noastră de fapt. Ideea despre cum ar trebui să ne trăim viața este adesea la fel de diferită de realitate cum e ziua față de noapte.

Cu toții vrem să ne dezvoltăm și să fim fericiți. În adâncul nostru, cu toții dorim să aducem o schimbare în bine în această lume. Cu toții vrem să credem că *merităm* o viață bună.

Care sunt șansele de a deveni bogat?

Și atunci ce ne oprește să ne îndeplinim visurile? Ce ne împiedică să obținem ceea ce dorim cel mai mult? Desigur, mulți dintre noi trăim în medii care nu sunt tocmai propice îmbogățirii. Nici măcar guvernul nu dă un exemplu bun, căci an de an se afundă tot mai adânc în datorii și crește impozitele pentru a plăti dobânda.

Sistemul nostru educațional nu reușește să ne ofere răspunsuri la întrebări cruciale, cum ar fi: „Cum pot duce o viață fericită?” și „Cum pot deveni bogat?”. La școală învățăm despre cum William Cuceritorul I-a învins pe Harold în bătălia de la Hastings, în 1066. Nu suntem învățați cum să facem primul nostru milion. Atunci cine ar trebui să ne învețe cum să devenim bogați? Părinții noștri?

Majoritatea dintre noi nu avem părinți bogați, așa că orice sfat pe care ei ar putea să ni-l dea în privința bogăției ar fi probabil irelevant. În plus, societatea noastră încurajează supraconsumul, și nici prietenii și colegii noștri nu prea ne stimulează. Așa că mulți oameni pierd ceea ce eu consider a fi un *drept din naștere*: fericirea și prosperitatea.

Când mă uit la viața mea de astăzi, sunt profund recunoscător. Trăiesc exact viața pe care am visat dintotdeauna și-o trăiesc și sunt liber din punct de vedere financiar.

Totuși, nu a fost întotdeauna așa. Ca mulți dintre voi, am avut perioade când m-am simțit aproape paralizat de îndoială și de confuzie.

Experiențele unice ne modelează

Cu toții am avut experiențe care au avut o influență îndelungă asupra noastră. E vorba de acele momente cruciale care ne fac să ne schimbăm atitudinea față de oameni, oportunități, bani, lume și imaginea noastră despre lume. Astfel de evenimente ne schimbă viața în bine sau în rău.

Când am împlinit șase ani, a avut loc o întâmplare care a lăsat o impresie de neșters asupra mea și mi-a stabilit clar atitudinea față de bani. Tatăl meu a fost internat în spital în urma cirozei hepatice. A trebuit să rămână spitalizat un an întreg, pentru că avea nevoie de repaus complet. I s-a spus, de asemenea, să se abțină de la citit pe cât de mult posibil.

Într-o zi, l-am auzit pe doctor spunându-i mamei mele că nu mai avusese până atunci un pacient care să primească atâtia vizitatori. În fiecare zi veneau câte șase oameni să îl viziteze, chiar dacă ar fi trebuit să fie în repaus complet. Așa am descoperit că tatăl meu lucra din patul de spital. Era avocat și în timpul liber înființase ceea ce numea un „cabinet pentru săraci”. Oferea consultanță juridică gratuită celor nevoiași. Mama l-a muștrat imediat și i-a cerut să nu mai lucreze, căci altfel nu va ieși viu din spital. Chiar și doctorii au încercat să-l convingă să „înțeleagă de vorbă bună”. Dar tata era încăpățânat și a continuat să facă ceea ce simțea el că e corect.

Obişnuiam să stau la căpătâiul lui ore în şir, ascultând ce îi spuneau vizitatorii săi. Şi ştii ce? Era vorba întotdeauna despre bani. Se plângeau întruna. Dădeau vina mereu pe circumstanţe sau pe alţi oameni pentru problemele lor financiare. Nu înţelegeam limbajul juridic, aşa că mi se părea a fi mereu acelaşi subiect: dificultăţi financiare, dificultăţi financiare, dificultăţi financiare etc. La început, mi s-a părut interesant să stau şi să-i ascult vorbind, dar, după un timp, totul a început să mă irite. Am început să capăt o repulsie profundă faţă de sărăcie. Sărăcia îi făcea pe oameni nefericiţi. Îi făcea să vină gârboviţi să îl viziteze pe tatăl meu în spital şi să-l imploare să-i ajute.

Această scenă din spital m-a inspirat să devin bogat şi atunci am decis că voi fi milionar până la vârsta de treizeci de ani.

Să decizi nu e suficient

Acela nu a fost însă începutul unei poveşti de succes peste noapte. Într-adevăr, mi-am atins scopul până la vârsta de treizeci de ani, dar cu cinci ani înainte de asta aveam datorii, un exces de greutate de optsprezece kilograme şi mă îndoiam de mine însumi. Din cauza situaţiei financiare tensionate, banii deveniseră punctul central al existenţei mele.

Banii au doar importanţa pe care le-o atribuim. Iar când ai probleme financiare, devin mult prea importanţi.

Aveam însă *credinţa* că totul se va îmbunătăţi. Cumva ştiam că totul va ieşi bine. Dar nimic nu se întâmplă dacă tot ce faci este să sperii.

Speranţa este un *tranchilizant intelectual, un mijloc ingenios de autoamăgire*. Pe cine aşteptăm? Ce aşteptăm? Pe Dumnezeu? Destinul? Dumnezeu cu siguranţă nu este un babysitter cosmic care să ne răsplătească când nu facem nimic. Există un sâmbure de adevăr în proverbul: *Doar nebunii trăiesc în speranţă şi în aşteptare*.

Valorile noastre trebuie să fie compatibile cu scopurile noastre

Eram disperat. Cum puteam să mai am datorii, deși câștigam o sumă respectabilă de bani?

Am fost uimit când am aflat în sfârșit răspunsul la această întrebare. În adâncul meu, nu credeam cu adevărat că banii sunt un lucru bun. Chiar eu îmi sabotam succesul.

Tatăl meu a murit în cele din urmă, după o boală de opt ani. Și oamenii continuau să spună că murise de prea multă muncă.

În niciun caz nu voiam să am același sfârșit. Pe de altă parte însă, nici nu voiam să fiu ca acei oameni săraci care îl vizitaseră pe tatăl meu în spital și îl imploraseră să le ofere consultanță juridică.

Voiam să fiu bogat, dar în același timp voiam să fac cât mai puțin efort pentru asta.

După moartea tatălui meu, mama a căutat refugiu în religie. Credea cu fermitate că „e mai ușor pentru o cămilă să intre prin urechea acului decât pentru un om bogat să intre în împărăția lui Dumnezeu”. Pe de o parte, voiam să fiu bun și credeam că a fi sărac înseamnă a fi bun. Pe de altă parte, voiam să fiu bogat pentru că disprețuiam sărăcia.

Aceste valori contradictorii mă trăgeau în toate direcțiile. Cât timp aceste valori se aflau în discordanță, știam că nu voi ajunge nicăieri.

În cel mai bun caz, am încercat să devin bogat. Și, așa cum se întâmplă de obicei când facem o încercare, asta ne împiedică să luăm măsuri concrete. Lăsăm deschisă o ușă de rezervă. Oamenii care încearcă așteaptă de fapt ca ceva să îi împiedice să reușească.

Așteptăm obstacole pentru că nu suntem convinși că lucrul pe care îl căutăm este într-adevăr bun pentru noi; nu simțim că suntem destul de buni ca să ne atingem efectiv țelul.

Optimism și încredere în sine

Lasă-ți tot optimismul la o parte pentru o clipă. De ce? Îți voi explica. Optimismul este într-adevăr o caracteristică pozitivă și te ajută să vezi totul într-o lumină pozitivă. Dar optimismul este înșelător, dacă nu este combinat cu alte attribute, și este adesea confundat cu încrederea în sine.

În timp ce optimismul îți permite să vezi lucrurile într-o lumină pozitivă, încrederea în sine îți permite să faci față aspectelor mai dificile ale vieții. Viața nu este doar o simfonie de note frumoase și înalte, ea are și note întunecate și joase. Oamenii care au încredere în sine nu trebuie însă să se teamă de situații nefavorabile.

O persoană este încrezătoare în sine când știe că poate conta pe ea însăși pe baza experienței sale trecute. O persoană încrezătoare în sine nu poate fi oprită de nimeni și de nimic, pentru că știe că poate face față obstacolelor care i-ar putea ieși în cale. Și-a demonstrat-o deja în numeroase ocazii. În capitolul 3, vei afla cum îți poți dezvolta încrederea în sine într-un interval de timp foarte scurt.

O situație financiară solidă este esențială pentru a-ți dezvolta încrederea în sine. Finanțele lasă puțin loc pentru optimism nejustificat. Extrasele tale de cont sunt clare și directe; nu ai cum să te amăgești. Dacă vrei să-ți mărești încrederea în sine, atunci trebuie să-ți pui situația financiară în ordine. *Situația ta financiară trebuie să-ți demonstreze că nimic nu te poate opri.*

Nu trebuie să permiți ca situația financiară să îți saboteze încrederea în sine, pentru că fără încredere în sine trăiești doar o existență minimă. Nu vei ști niciodată ce ești capabil să realizezi. Nu îți vei asuma riscuri. Nu vei crește ca persoană. Nu vei face ceea ce ești capabil să faci. Nu îți vei exploata potențialul. O persoană fără încredere în sine nu face nimic, nu are nimic și nu este nimic.

Toate acestea nu au nimic de-a face cu optimismul. Contul tău din bancă trebuie să-ți demonstreze că finanțele îți susțin felul în care trăiești. Finanțele tale trebuie să-ți dea încredere în propriile abilități. Și despre asta este această carte. Este despre organizarea situației tale financiare, astfel încât finanțele să nu lucreze

împotriva ta, ci pentru tine. Banii îți pot face viața mai ușoară sau o pot face mai dificilă.

Unde te situezi?

Simți că ești menit pentru lucruri mai mari? Crezi că „nu se poate ca asta să fie totul”? Meriți mai mult decât ceea ce ai în prezent? Este doar o chestiune de timp până vei fi bogat?

Lasă-ți tot optimismul la o parte pentru o clipă. Cum s-a dezvoltat venitul tău personal în ultimii șapte ani? Notează în spațiul de mai jos cât de mult a crescut sau a scăzut venitul tău în ultimii șapte ani.

_____ euro

Această cifră te pune pe gânduri, dar este eficace. Dacă vei continua la fel în următorii șapte ani, atunci vei vedea probabil aceeași cifră. Această tendință chiar se va accentua în anii ce vor veni.

Dacă totuși vrei un rezultat diferit, atunci trebuie să iei măsuri. Trebuie să pornești într-o direcție diferită, iar primul pas este să îți schimbi felul de a gândi.

Felul tău de a gândi te-a făcut cine ești astăzi. Continuând să gândești în același fel, nu îți vei atinge scopurile.

Ce simți cu adevărat în legătură cu banii?

Ai un dialog continuu cu tine însuși. Dacă în adâncul tău simți că banii sunt răi sau nefaști, nu vei deveni niciodată bogat. Deci, ce simți cu adevărat în legătură cu ei? Vom discuta mai mult despre această întrebare în capitolul 5.

Vei descoperi cum privești banii, la un nivel profund. Și vei vedea cum îți poți schimba atitudinea față de ei.

Banii sunt buni

Când aveam 26 de ani, am cunoscut un om care m-a învățat principiile de bază ale bogăției. La doar patru ani după aceea, puteam trăi din dobânda banilor mei. Acest lucru s-a întâmplat atât de repede pentru că visurile, valorile, scopurile și strategiile mele erau în sfârșit compatibile unele cu altele.

Fie că o crezi sau nu, banii chiar schimbă o mulțime de lucruri în viață. Se poate să nu îți rezolve toate problemele și cu siguranță nu sunt tot ce contează. Totuși, grijile financiare chiar tind să-ți umbrească fericirea. Banii îți permit să abordezi alte probleme într-un mod mai elegant. Vei avea, de asemenea, ocazia să cunoști oameni noi, să vizitezi locuri fascinante, să te dedici unei munci mai interesante, să câștigi încredere în tine, să dobândești mai multă recunoaștere și să profiți de alte oportunități.

Cele cinci zone ale vieții noastre

Pentru a simplifica lucrurile, voi împărți viața în cinci zone: sănătate, finanțe, relații, emoții și scopul în viață. Fiecare dintre aceste zone este la fel de importantă.

Dacă nu suntem sănătoși, atunci nimic nu este important. Dacă nu ne putem controla emoțiile, atunci nu putem, de exemplu, să ne motivăm să facem ceea ce ne-am propus. Relațiile bune sunt fundamentale. Când vorbesc de scop în viață, mă refer la a face ceea ce îți place cu adevărat să faci, ceea ce corespunde talentului tău și ceea ce le aduce beneficii celorlalți. Finanțele noastre aparțin acestei zone.

Nu ar trebui să te ocupi niciodată de activități nedorite doar pentru recompense financiare. Ai nevoie de ceea ce numesc „libertate financiară”.

La fiecare dintre aceste zone și atribuie-i câte un deget de la mână. Să zicem că degetul mijlociu reprezintă finanțele tale. Acum, cineva ia un ciocan și lovește acest deget. Ai spune oare: „Nicio problemă, e doar un deget. Mai am încă patru”? Sau ți-ai dedica toată atenția degetului care simte durere?

Este important ca aceste cinci zone să fie în armonie una cu alta. Trebuie să stăpânești această noțiune în fiecare dintre cele cinci zone. O persoană cu probleme financiare nu a reușit să echilibreze aceste cinci zone. Problemele financiare vor umbri întotdeauna celelalte zone. Bani sunt esențiali pentru o viață echilibrată și armonioasă.

De ce se îmbogățesc oamenii într-un interval scurt de timp? Ei reușesc să realizeze acest lucru pentru că au destui bani care lucrează pentru ei. Ei vor să aibă o mașină de făcut bani în loc să fie o mașină de făcut bani. Ei vor să aibă destui bani pentru a trăi o viață cu adevărat armonioasă.

Cum se face că majoritatea oamenilor nu se ocupă de activități ideale? Pur și simplu pentru că nu au fonduri disponibile. Este un cerc vicios. Mulți oameni nu reușesc să se implice în activitatea aleasă de ei doar pentru că nu știu cum pot câștiga bani făcând asta. Totuși, este binecunoscut faptul că nimeni nu acumulează o mulțime de bani făcând ceva ce nu îl bucură în mod deosebit. Prin urmare, neavând bani, persoana rămâne prinsă în rutina realizării unei munci nedorite, așa că nu reușește să câștige sume considerabile.

Soluția este să îți transformi hobby-ul preferat într-o carieră. Câștigă bani cu hobby-ul tău. Poți face asta doar dacă îți acorzi timp să identifici ceea ce îți place cu adevărat să faci și în ce constau talentele tale.

Cu mulți ani în urmă, am întâlnit un om foarte bogat în New York, iar deasupra biroului său erau agățate cuvintele: „Oamenii care lucrează toată ziua nu vor avea niciodată timp să facă bani”. Evident, ar trebui să ne acordăm timp pentru a gândi. Când am întrebat la ce ar trebui să ne gândim, el mi-a răspuns: „Cunoaște-te pe tine însuși și află ce îți place să faci. Și apoi gândește-te cum poți câștiga bani făcând ceea ce îți place să faci. Ar fi de preferat să îți pui această întrebare în fiecare zi și să cauți zilnic răspunsuri mai bune”.

Optimizezi sau minimalizezi?

Avem nevoie de timp în care să ne gândim la noi înșine, pentru a descoperi ce ne face realmente fericiți. Vom fi cu adevărat buni la ceva doar când respectivul lucru ne va umple de pasiune și entuziasm. În acel moment, banii vor curge către noi aproape de la sine. Ne trebuie timp să ne dăm seama care sunt talentele noastre și să dezvoltăm abilități din aceste talente. Avem nevoie de timp cu noi înșine pentru a ne scrie propriul scenariu de viață și a-l transforma într-o capodoperă. Dacă nu îți acorzi timp să faci asta, îți vei irosi viața. Ne trebuie timp ca să luăm decizii fundamentale și să ne forțăm să luăm măsuri în conformitate cu aceste decizii. În acest fel, fiecare va decide conștient la un moment dat în viața sa să optimizeze sau să minimalizeze.

Optimizarea înseamnă să înveți cum să folosești cel mai bine timpul, posibilitățile, talentele, banii și chiar pe celelalte persoane. Este vorba de obținerea celui mai bun rezultat posibil. Dacă vrei să îți optimizezi viața, atunci ar trebui să te străduiești întotdeauna să fii cât se poate de bun.

Majoritatea oamenilor însă trec prin viață la întâmplare, fără planuri concrete. Ei minimalizează. Scopul lor este doar să supraviețuiască zilei de azi. Pentru astfel de oameni, săptămâna de lucru este doar o întrerupere necesară între weekenduri. Ei muncesc pentru a câștiga bani, și nu pentru a găsi împlinire. Ei nu își recunosc talentele, și nici nu sunt conștienți de oportunitățile din fața lor.

Planificarea este primordială

Mulți oameni își planifică vacanțele cu mai multă atenție decât își planifică viața. Totuși, există doar două posibilități: *ori îți plănuiești viața tu însuși, ori o vor plănuii alții pentru tine.*

Mulți oameni au încercat de câteva ori să facă planuri și au eșuat. Cineva a spus cândva: „Cu cât plănuiesc mai mult, cu atât mă lovește mai mult soarta. Prin urmare, nu mai plănuiesc, așa că soarta nu mă mai afectează atât de mult”. Există un motiv simplu pentru care atât

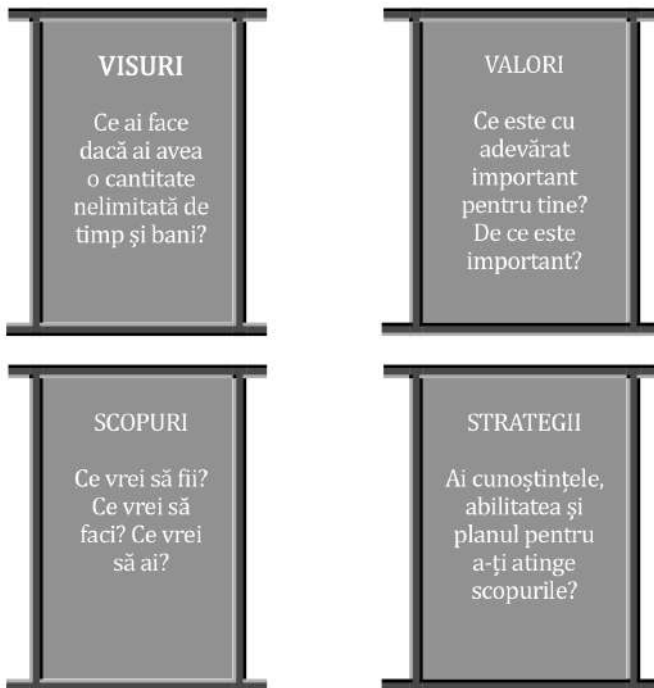
de mulți oameni nu se țin de planurile lor. Ei nu reușesc să îmbine visurile, scopurile, valorile și strategiile unele cu altele.

Timp de doisprezece ani, profesorul Thomas Stanley de la Universitatea de Stat din Georgia, din Statele Unite, a studiat viața celor bogați. A ajuns la concluzia că acești oameni erau printre cei mai fericiți oameni din lume pentru că visurile, scopurile, valorile și strategiile lor erau în armonie unele cu celelalte.

**Cei patru stâlpi, adică visurile, scopurile,
valorile și strategiile reprezintă
baza pe care îți poți construi averea**

Ceea ce faci cu viața ta nu depinde în primul rând de voința ta de fier, ci mai degrabă de visurile, scopurile, valorile și strategiile tale.

În capitolele următoare ne vom ocupa sistematic de acești patru stâlpi. Așa îți vei construi fundația pentru bogăție în următorii șapte ani. Este incredibil ce poate realiza o persoană atunci când armonizează aceste patru forțe.

Visurile

Visurile tale sunt un bun indicator pentru ceea ce te-ar face fericit. Gândește-te ce ai face dacă ai avea destul timp și bani. Ai fi surprins să afli cât de multe dintre visurile tale necesită susținere financiară.

Scopurile

Trebuie apoi să-ți formulezi scopurile pornind de la aceste visuri. În această etapă trebuie să iei o decizie conștientă. Atât timp cât nu ne luăm un angajament, vom continua doar să visăm. Așa că întreabă-te ce vrei să fii, ce vrei să faci și ce vrei să ai. Pe parcursul acestei cărți, vei învăța o cale simplă de a-ți clarifica scopurile și atunci vei lua o decizie conștientă.

Valorile

Acum ajungem la un punct foarte important: visurile și scopurile trebuie să fie în armonie cu valorile tale.

Întreabă-te ce vrei cu adevărat. Ce anume este absolut vital pentru tine? În capitolul 5 vei descoperi care este atitudinea ta adevărată față de bani. Valorile tale nu sunt invariabile; sunt mai degrabă o selecție de posibilități. Această alegere a fost stabilită de timpuriu în viața noastră. Suntem influențați de părinții noștri și de mediu și ne-am însușit valorile lor.

Astăzi însă, putem face o alegere.

Ești liber să-ți stabilești propriul set de valori, căci ele nu sunt bătute în cuie. Unele dintre valorile noastre contrazic circumstanțele, cum a fost în cazul meu. Amintește-ți când, pe de o parte, voiai să fii bogat, iar pe de altă parte, credeai că trebuie să muncești pe brânci ca să atingi acea țintă.

Dacă valorile noastre ne trag în mai multe direcții, atunci nu vom ajunge nicăieri. Este așadar important ca valorile tale să corespundă scopurilor tale. Vei afla exact cum poți face asta tot în

capitolul 5. Vei căpăta control asupra vieții tale doar după ce vei decide conștient ce valori vrei să te ghideze.

Strategiile

Când visurile, scopurile și valorile tale sunt în armonie unele cu altele, atunci trebuie să dezvolți strategii care îți vor permite să acționezi cu succes. În această carte vei citi despre strategiile care te vor face bogat. Aș vrea să îți fac o scurtă prezentare.

În capitolul 6, vei descoperi cum să îți gestionezi datoriile actuale. Ai nevoie de cunoștințe și abilitate pentru a elabora un plan. Trebuie să știi cum să obții fondurile necesare. În capitolul 7, vei afla cum îți poți crește spectaculos venitul.

În capitolul 8, vei învăța cum să îți păstrezi banii, pentru că a avea un venit mare nu este suficient ca să te faci bogat. Devii bogat doar din banii pe care îi economisești.

Apoi, în capitolele 9, 10 și 11 vei afla cum să produci bani.

În capitolul 12, vei afla cum să faci un plan detaliat al scopurilor tale financiare.

În cele din urmă, ne vom asigura că îți vei pune în aplicare planul. Ai nevoie de cineva care îți va arăta cum să devii bogat. În capitolul 13, vei învăța cum să găsești o astfel de persoană. Vei afla, de asemenea, cum să creezi un mediu optim care să-ți permită să îți atingi scopurile, un mediu care să te forțeze să perseverezi.

Capitolul 14 demonstrează că asta nu e tot ce contează, întrucât există o diferență între succes și fericire. Succesul înseamnă să obții ce vrei, fericirea înseamnă să îți placă ce obții. Din acest motiv, îți voi arăta cea mai bună cale să te bucuri de banii tăi.

Înainte de asta, ne vom concentra pe ceea ce este necesar pentru a deveni bogat. În capitolul 3, vei vedea cum poți face miracole.

E ușor să devii bogat. Dacă acest lucru este adevărat, atunci trebuie să ne întrebăm de ce nu sunt mai mulți oameni bogați. Vei afla răspunsul la această întrebare în capitolul 4.

Aș dori însă mai întâi să discut în capitolul următor despre cel mai important concept necesar pentru a crea bogăție și fericire. Cât timp nu ne dăm seama că putem prelua controlul deplin asupra vieții noastre, vom fi niște simple victime. Totul începe cu atitudinea de a ne ține viața în propriile mâini.

Înainte să continui lectura, te rog citește cuprinsul. Subliniază subiectele care te interesează cel mai mult. Factorul decisiv este ceea ce faci cu această carte. Cu fiecare ocazie, pune-ți întrebările: „Cum mi se aplică mie asta?”, „Cum pot lua măsuri imediate?”. Integrează conținutul acestei cărți în viața ta și acționează în conformitate. Aceasta se aplică și exercițiilor scrise individuale. Ține minte: nimeni nu a devenit bogat doar citind. Puterea nu stă în cunoștințe, ci în cunoștințele care sunt aplicate.

Acum, hai să începem să îți construim averea. Poți deveni bogat în șapte ani. Poate chiar mai devreme...

Rezumat al punctelor forte

- Banii au întotdeauna importanța pe care le-o atribuim. Însă, când ai probleme financiare, devin mult prea importanți.
 - Valorile și scopurile noastre trebuie să fie în armonie unele cu celelalte; altfel, nu vom ajunge nicăieri.
 - Optimismul îți permite să vezi totul într-o lumină pozitivă.
 - Încrederea în sine te ajută să faci față aspectelor mai dificile ale vieții.
 - O persoană are încredere în sine când știe că poate conta pe ea însăși pe baza experiențelor sale anterioare.
 - Felul tău de a gândi te-a făcut cine ești astăzi. Același fel de a gândi nu te va duce acolo unde vrei să ajungi.
 - Succesul înseamnă să fii cât poți tu de bun. Fericirea înseamnă să îți placă ceea ce ai devenit.
 - Problemele financiare îți umbresc toate celelalte zone ale vieții.
 - Decide dacă vrei să ai o mașină de făcut bani sau dacă tu vei fi una pentru tot restul vieții.
 - Fă o carieră din hobby-ul tău preferat.
 - Oamenii care lucrează toată ziua nu vor avea timp să facă bani.
 - Vei obține controlul asupra vieții tale doar după ce vei decide conștient ce valori vrei să te ghideze.
 - Ceea ce faci cu viața ta nu depinde în primul rând de o voință de fier, ci mai degrabă de visurile, scopurile, valorile și strategiile tale.
-

2

Ce înseamnă responsabilitatea?

„Pe cel încărcat cu vină, îl încarci și cu putere”²

Dr. Wayne Dyer, How to Be a No-Limit Person
(Cum să fii o persoană fără limite)

Este imposibil să strângem o avere dacă nu recunoaștem că suntem întotdeauna responsabili pentru ceea ce ni se întâmplă. Nu sunt de vină guvernul, circumstanțele, partenerul, copilăria noastră, sănătatea sau situația noastră financiară. Noi suntem cei responsabili.

„Stai puțin”, vei spune, „cum rămâne cu boala, cum rămâne cu ghinionul? Dacă mă înșală cineva? Dacă are loc un accident care nu este din vina mea? *Chiar suntem întotdeauna responsabili?*”

Hai să ne imaginăm că, din senin, cineva îți lovește mașina parcată. Ești responsabil? Nu ești responsabil pentru ce a făcut cealaltă persoană, dar ești responsabil pentru reacția ta. Ai putea să-ți iei pușca și să îl împuști pe ticălos „în legitimă apărare”.

Poate îți vei freca palmele de bucurie, știind că asigurarea va acoperi daunele și vopseaua de pe mașină poate fi acum reînnoită. În aceste circumstanțe, ai putea chiar scoate un profit.

Prin urmare, nu ești responsabil pentru fiecare incident. În schimb, ești întotdeauna responsabil pentru felul în care interpretezi evenimentele și pentru felul în care reacționezi la ele.

² În orig. – ‘*To whom you give the blame, you give the power.*’ (n.red.)

Responsabilitate

Desigur, există întâmplări care ne rănesc fizic și economic și ne fac să ne îngrijorăm.

Nu incidentul în sine este relevant, ci mai degrabă felul în care reacționăm față de el. Indiferent de ceea ce se petrece, noi decidem dacă ne afectează sau nu identitatea.

Să luăm o portocală. Ce iese dacă o strângem în palmă? „O întrebare prostească”, vei spune, „suc de portocale, desigur”. Ce iese din aceeași portocală dacă o strivim? Suc de portocale. Și dacă aș arunca portocala de perete? Suc de portocale, din nou.

Portocala nu este „responsabilă” pentru ceea ce îi fac, dar este responsabilă pentru sucul pe care îl produce. Portocala reacționează întotdeauna cu ceea ce are în interior. În același fel, noi suntem responsabili pentru ceea ce se întâmplă în interiorul nostru, pentru atitudinea și pentru reacțiile noastre.

Responsabilitatea înseamnă să fii capabil să răspunzi potrivit. Suntem întotdeauna responsabili pentru reacțiile și interpretările noastre. Desigur, e greu să recunoaștem că deținem controlul asupra propriilor noastre reacții, în special când răspunsul nu a fost unul bun. Nu are sens să te cerți doar pentru că cealaltă persoană a început.

Există și alte soluții în afară de ceartă și război. Să pornim în urmărirea unui șarpe veninos care ne-a mușcat nu face decât să pompeze și mai repede veninul în sângele nostru. Ar fi mai bine să luăm măsuri imediate pentru a extrage veninul. În loc să începem într-o ceartă, ar trebui să ne oprim și să ne gândim cum să interpretăm întâmplarea. De exemplu, am putea să ne întrebăm dacă nu cumva ceea ce a făcut partenerul a fost doar o reacție la comportamentul nostru nepotrivit.

Reacția noastră este răspunsul față de o întâmplare. Suntem responsabili pentru acest răspuns. Hai să ne uităm mai atent la cuvântul „responsabilitate”. Este format din „răspuns” și „abilitate”. În consecință, responsabilitatea înseamnă a răspunde cu abilitate.

A răspunde la ceartă cu ceartă sau la provocare cu război nu este cu siguranță soluția optimă.

Majoritatea oamenilor fug de responsabilitate. Auzim întotdeauna aceleași trei răspunsuri când oamenii nu vor să își asume responsabilitatea:

„Genele sunt de vină.”

„Părinții sunt de vină.”

„Mediul este de vină.”

Un tânăr a înjunghiat mortal doi oameni. Niște jurnaliști l-au întrebat despre viața sa și ce l-a determinat să comită crima.

El le-a spus că a crescut într-o familie „disfuncțională”. De când se știa, tatăl său alcoolic o bătea pe mama sa. Trăiau din ceea ce fura tatăl lui. Desigur că a început și el să fure de la vârsta de șase ani. Fusesse deja închis pentru tentativă de omor, iar acum se confrunta din nou cu închisoarea pentru două omoruri. Și-a încheiat povestea prin cuvintele: „În aceste circumstanțe, cum aș fi putut deveni altceva?”

Tânărul avea un frate geamăn. Când jurnaliștii au descoperit acest lucru, i-au făcut o vizită acestuia. Spre surprinderea lor, era exact opusul fratelui său. Era un avocat respectat. Avea o reputație impecabilă și lucra în consiliul municipal și în cel parohial. Era căsătorit, avea doi copii și ducea, în mod evident, o viață de familie foarte fericită.

Jurnaliștii au fost uluiți. Când a fost întrebat cum s-a putut dezvolta în acest fel, a spus aceeași poveste ca fratele său. Și-a încheiat povestea spunând: „După toți acei ani în care am văzut la ce duce acest tip de viață, cum aș fi putut deveni altceva?”

Au avut aceleași gene, aceiași părinți, aceeași copilărie și același mediu. Au avut, în schimb, două interpretări și două răspunsuri complet diferite la circumstanțe. Cum au putut doi indivizi care au trăit în condiții identice să ducă vieți atât de divergente? Poate că amândoi au întâlnit pe cineva care a avut o influență pozitivă asupra lor și numai unul a răspuns acestui stimul. E posibil ca amândoi

să fi avut aceeași carte în mână și să fi început să o citească. Poate că numai unul a terminat-o. Adevărul este că nu știm. În orice caz, cei doi au mers pe drumuri complet diferite.

În ciuda adversităților, noi suntem responsabili. Noi decidem cum vrem să interpretăm situația și cum reacționăm față de ea. Hai să presupunem că s-ar aduna toți banii din lume și fiecare persoană ar primi numai 5.000 de euro. Ce s-ar întâmpla? Până seara, unii oameni ar avea cu 3.000 de euro mai puțin, iar alții ar avea mai bine de 5.000 de euro. După câteva săptămâni, am avea din nou oameni bogați și oameni săraci. Cercetătorii susțin că, în decurs de un an, distribuția banilor ar fi aceeași ca la început.

Cum ar trebui să reacționezi la această carte?

Apropo, acum că discutăm subiectul responsabilității, eu sunt responsabil pentru ceea ce scriu în această carte. Tu ești responsabil pentru ceea ce înveți din această carte.

Același lucru se aplică și seminarelor mele. Aflăm în repetate rânduri cum, după seminar, oamenii au reușit să își crească venitul. Unii chiar l-au dublat. Majoritatea au economisit cel puțin 20% din venitul lor și au început să își construiască averea.

Mulți au început să facă sport, să mănânce și să trăiască mai sănătos. Meditația de grup i-a determinat pe mulți să înceapă să mediteze 15 minute pe zi; au reușit să elimine în întregime stresul din viață. Primim apeluri telefonice de la foști participanți care au obținut între 12 și 20% de pe urma investițiilor lor timp de mulți ani la rând.

Suntem în special mulțumiți atunci când oamenii și-au schimbat în mod evident atitudinea față de bani și fac fapte bune cu venitul lor crescut. Ar trebui să auzi satisfacția din vocea lor. Și-au achitat datoriile și au descoperit noi surse de venit. Majoritatea au învățat să le placă banii și să se simtă confortabil cu ei.

Dar mai sunt și dintre aceia care au participat la seminarele mele și nu au făcut nimic cu cunoștințele acumulate. Poate sperau că voi flutura o baghetă magică pentru a le schimba viața și că le voi umple subsolurile cu lingouri de aur.

„Alții sunt de vină”

Cu puțin timp în urmă, m-am întâlnit cu un tânăr care participase la seminarul nostru, „Progres către succesul financiar”, cu trei ani mai devreme. M-a întâmpinat cu cuvintele: „Nu a mers. Ce m-ai învățat tu nu m-a ajutat”. Comentariile sale m-au deranjat, căci voiam cu adevărat să ajut și să aduc schimbări în bine. Tânărul a povestit: „La început a fost grozav. La sfârșitul primului an, câștigasem deja cu 15.000 de euro mai mult și economisiseam 25% din ei. În al doilea an, aveam 36.000 de euro în cont și îmi plătisem toate datoriile. Împreună cu doi prieteni am înființat un Club de Economii, exact cum ai recomandat. Am investit bani împreună și am obținut un câștig mediu de 17,3% anual. Totuși, undeva pe parcurs am renunțat și am încetat să mai economisesc. Și știi ce am făcut cu economiile mele? Sunt chiar afară. Un Porsche nou-nouț...”

Acest om își schimbase convingerile. Își ținuase finanțele sub control timp de doi ani și începuse să își construiască averea. Văzuse chiar că mergea. Apoi a devenit neglijent și „și-a omorât găscă de aur”³ ca să își poată cumpăra o mașină. Nu a vrut însă să își asume vina.

Cine este responsabil? Nu este oare uman să le faci reproșuri altora? Punctul-cheie de reținut este: *Pe cel încărcat cu vină, îl încarci și cu putere*. Este foarte ușor și tentant să îi acuzi pe alții. De ce? Pentru că ieși neșifonat. Compania este de vină că nu îmi pot dezvolta abilitățile; partenerul meu este de vină; nu pot face asta din cauza sănătății mele etc. Vrem să aibă putere asupra noastră compania, partenerul sau sănătatea noastră? Gândește-te la asta. Cel care are vina, are și puterea. Din acest motiv, îmi asum de bunăvoie vina, pentru că prefer să am putere asupra propriei mele vieți.

Consecințe și greșeli

Cum rămâne cu greșelile noastre din trecut? Cine este responsabil pentru ele? Iată câteva exemple de incidente care au repercusiuni într-o etapă ulterioară: Un om divorțează și trebuie să plătească

³ Referire la fabula lui Esop, *Găscă de aur*, de Frații Grimm. (n.red.)

pensie alimentară. Cineva își distruge sănătatea și, în consecință, trebuie să respecte o dietă strictă. Altcineva are datorii mari și trebuie să depună o declarație de venit pentru datornici. Altă persoană comite o crimă și trebuie să facă închisoare.

Este clar. Noi suntem responsabili pentru acțiunile noastre și, prin urmare, trebuie să suportăm consecințele. *Cine ridică un capăt al bățului, trebuie să-l ridice și pe celălalt.* Dacă admitem acest lucru, atunci ar trebui să fim inspirați să trăim mai responsabil.

Ei bine, cum rămâne cu toate acele evenimente care s-au petrecut deja? În multe cazuri, trebuie să admitem că nu avem control asupra consecințelor greșelilor noastre. Asta nu înseamnă însă că putem transfera responsabilitatea asupra trecutului. Suntem responsabili pentru cum interpretăm consecințele și cum reacționăm față de ele. Reacția noastră la ceea ce rezultă din greșelile noastre afectează calitatea momentului următor. Întrebarea este dacă vrem sau nu să fim capabili să controlăm *momentul următor*. *Sau ar trebui ca greșelile noastre și consecințele lor să aibă puterea să dicteze evenimentele viitoare?* Absolut orice emoție negativă își pierde din putere din momentul în care ne asumăm responsabilitatea.

Viitorul este în mâinile tale

Cea mai bună cale să te pregătești pentru viitor este să îl proiectezi tu însuși. Crezi că poți face asta? Dacă nu, atunci ești ca majoritatea oamenilor care nu sunt conștienți de posibilitățile pe care le vor avea în următorii zece ani.

Capacitatea de a recunoaște că îți poți modela viitorul începe cu trecutul tău. Această abilitate apare atunci când știi că te-ai schimbat foarte mult în trecut. Noi nu vedem micile schimbări treptate pe măsură ce se petrec. De fapt, modificările sunt atât de minuscule, încât trec neobservate.

Întreabă-te unde erai acum zece ani. Cum erai ca persoană, ca personalitate, ca expert, ca partener? Care erau experiențele tale, scopurile și competențele tale? Cum te descurcai cu oamenii și care era situația ta financiară? Te rog să-ți notezi mai jos răspunsurile.

Cu cât te gândești mai mult, cu atât mai bine vei vedea cât de responsabil ai fost. Vei fi mult mai conștient, pentru că, dacă a fost posibil să te schimbi în așa mare măsură în ultimii zece ani, gândește-te doar ce ai putea face în următorii zece ani.

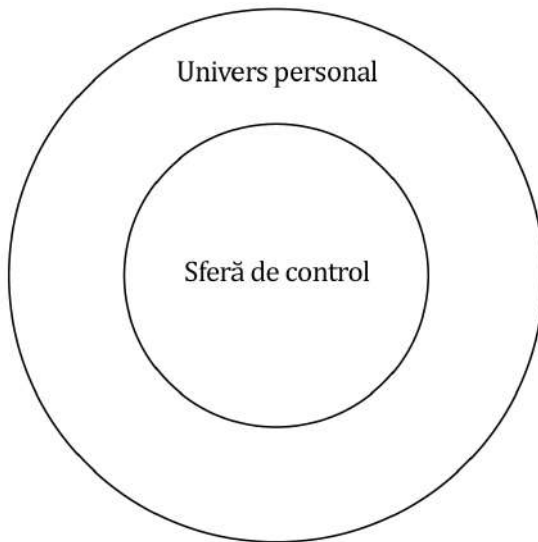
Te-ai fi gândit vreodată acum zece ani că vei fi ceea ce ești astăzi? Ce decizii au fost în principal responsabile pentru ceea ce ești, pentru ceea ce faci și pentru ceea ce ai astăzi?

Tu singur ai luat aceste decizii. Tu ți-ai stabilit dorințele și aspirațiile. Tu ai avut puterea în propriile mâini. Încă o deții. Poți începe prin a reduce perioada de timp de la zece ani la șapte. Poți stabili acum ceea ce vrei să fii peste șapte ani. Poți decide ce vrei să ai și ce vrei să faci. Gândește-te amănunțit la asta, pentru că, dacă lucrezi împreună cu această carte, atunci vei obține ce vrei.

Va deveni viziunea ta realitate? Trecutul te ajută să ai încredere că se va împlini. Prelungește-ți experiențele și rezultatele pozitive și notează-le undeva. Dacă faci asta, vei fi mai conștient de ele, iar încrederea în tine va crește și ea.

Asumă-ți responsabilitatea și lărgeste-ți sfera de control

Poți controla și influența anumite lucruri în mod direct – voi numi asta *sfera ta de control* –, iar alte lucruri s-a putea să te intereseze, dar nu le poți influența. Gândește-te la persoana care ți-a izbit mașina parcată. Cu siguranță e un lucru care te privește, așa că se află în *universul* tău personal, dar se află în afara controlului tău.

Orice s-ar întâmpla în universul tău personal, tu ești responsabil pentru felul în care reacționezi și interpretezi evenimentele.

Asta nu înseamnă însă că trebuie să ne mulțumim cu dimensiunea sferei noastre de control. Toți știm, din proprie experiență, că putem lărgi această sferă. Când eram copii, sfera noastră de control era destul de mică. La 20 de ani, ea era considerabil mai mare, iar din acel moment și până astăzi a devenit cu siguranță mai extinsă. Bogăția apare atunci când mărim sfera asupra căreia deținem controlul.

Dacă decidem că o problemă este în afara controlului nostru, și deci neabordabilă, atunci felul nostru de a gândi este însăși problema. Atunci când dăm vina pe alții sau pe circumstanțe, renunțăm la putere. Dacă ne văităm și ne plângem, dăm dovadă doar de slăbiciune.

Abilitatea noastră de a ne influența situația într-o manieră pozitivă se diminuează și, într-un final, dispare complet. Dacă într-adevăr vrem să ne îmbunătățim situația, atunci putem începe imediat.

Soluția vine din interior; nu o vom găsi în forțe exterioare. Putem să ne asumăm responsabilitatea aici și acum pentru ceea ce se întâmplă în universul nostru personal. Putem lărgi simultan sfera noastră de control. Am reușit să facem asta în trecut, deci o putem face și în viitor.

Când aveam 16 ani, am decis să mă mut în California. Când am ajuns acolo, totul era diferit de cum mă așteptasem. Stăteam pe pat, în camera mea de hotel, și mă simțeam îngrozitor de descurajat. Nu înțelegeam engleza pe care o vorbeau americanii. Engleza mea era practic inexistentă. Cum puteam să mă duc la școală și să câștig bani? Aveam o problemă. Am plâns teribil și m-am simțit deznădăjduit. Totuși, încet dar sigur, mândria și îndrăzneala au luat locul disperării. La urma urmei, venisem în California pentru a-mi dovedi abilitățile. Ștusem de la început că nu va fi ușor.

Există patru moduri de a ne lărgi sfera de control:

1. Părăsește-ți zona de confort

Trebuie să ne părăsim zona de confort – acea zonă unde ne simțim bine și în siguranță.

Când stăteam pe pat în hotelul acela din California, eram mult în afara zonei mele de confort. Totuși, odată ce am început să-mi găsesc locul, sfera de control a crescut substanțial. Nu a durat mult până să mă simt ca acasă în orice țară. Atunci s-a petrecut ceva fascinant: am început să mă simt în largul meu în afara zonei mele de confort.

În cazul în care călătorești frecvent, ai avut experiența asta. Fiecare călătorie te scoate din mediul tău familiar. La urma urmei, să înveți despre culturi noi și diferite este chiar ceea ce îți place la călătorii. Ai învățat deci să te simți confortabil în afara zonei tale de confort.

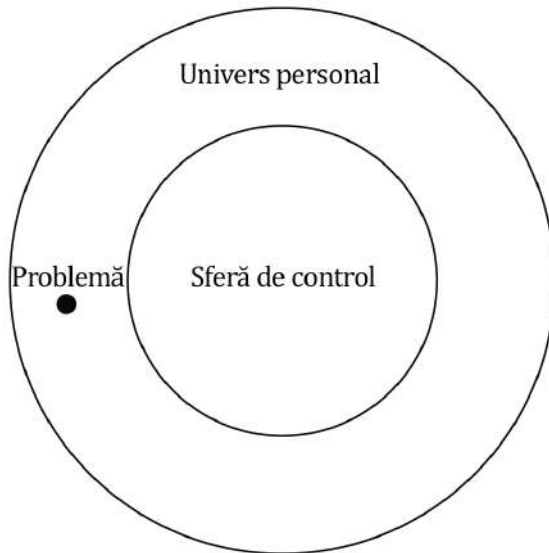
Dacă ne facem un obicei din a înlocui fiecare provocare pe care am reușit să o depășim cu o nouă provocare și mai mare, atunci sfera noastră de control va crește cu rapiditate. Cred, de asemenea, că această atitudine se apropie cel mai mult de natura omului și de destinul său. Ne simțim cu adevărat plini de viață atunci când pășim pe un teren nou, ne dedicăm cu totul și apoi reușim. Bineînțeles că vaporul e mai în siguranță când se află în port, dar nu pentru asta a fost construit vaporul. Avem nevoie de securitate, dar avem nevoie și de schimbare și aventură. Creștem atunci când îndrăznim să încercăm lucruri noi și să acceptăm provocări noi. Oamenii cu cele mai mari sfere de control sunt aproape întotdeauna în afara zonei lor de confort. Ei aproape că se plictisesc dacă nu pot înlocui o criză cu alta. Exact ca un atlet care trebuie să facă exerciții fizice pentru a se simți viu, și noi avem nevoie de mereu alte provocări.

2. Problemele

Și problemele reprezintă oportunități bune pentru a ne mări sfera de control. O problemă există pentru că se află în interiorul universului nostru personal, dar în afara sferei noastre de control.

Fiecare complicație poate ascunde în mod inerent oportunitatea de a crește. Dacă ne întrebăm doar cum putem rezolva dificultatea, atunci nu facem mare lucru. Am putea însă să ne întrebăm cum să creăm circumstanțele care să împiedice reapariția acestei situații. Noua situație va reprezenta întotdeauna o creștere în sfera noastră de control.

De exemplu, hai să spunem că vii acasă de la o petrecere și descoperi că cineva ți-a jefuit locuința. Ușa a fost forțată și lipsesc foarte multe lucruri. Dacă vrei doar să rezolvi problema, atunci chemi un lăcătuș și compania de asigurări. Dar, dacă vrei să creezi o situație care va face ca asta să nu se mai întâmple, atunci adopti alte măsuri. Ai putea să instalezi un sistem de alarmă și să-ți cumperi un câine.

Creând condiții foarte nefavorabile pentru un eventual hoț, ți-ai lărgit sfera de control. Casa ta este păzită chiar dacă tu nu ești fizic prezent.

Nu ajungi înstărit dacă eviți dificultățile. Cine vrea să aibă bani, ar trebui să aibă în vedere o listă lungă de probleme.

3. Întrebările potrivite

Am discutat deja despre calitatea întrebărilor, care determină și calitatea vieții. De ce? Avem o conversație continuă cu noi înșine. Creierul continuă să pună întrebări la care răspundem.

Dacă ne întrebăm: „Pot să reușesc?“, atunci nu excludem posibilitatea eșecului. Cuvântul „pot“, folosit singur, ne duce cu gândul la îndoială. O întrebare mai bună ar fi: „Cum pot să reușesc?“. Aceasta elimină orice probabilitate a eșecului. Vei avea succes. Întreabă-te „cum“. Asta îți permite să cauți posibilități, care se află în afara sferei tale de control.

Prima noastră întrebare nu ar trebui să fie „de ce?“, ci mai degrabă „cum?“. „Cum?“ caută răspunsuri, în timp ce „de ce?“ caută scuze. Găsim ceea ce căutăm. Cine vrea și găsește scuze nu are nevoie să își lărgască sfera de control pentru că, la urma urmei, el nu

este de vină. El renunță astfel la puterea sa. Cine întrebă „cum” va găsi în curând răspunsuri care îl vor conduce în afara sferei sale de control, pentru că întrebarea sa îl implică și pe „de ce?”. Pe de altă parte, întrebarea „de ce?” nu îl include și pe „cum?” și nu ne motivează să căutăm soluții.

„Ce pot face?” este, de asemenea, o întrebare fundamentală. Imaginează-ți doar ce s-ar fi întâmplat în California dacă m-aș fi concentrat pe ceea ce nu puteam face și pe ceea ce nu știam. Aș fi găsit multe motive să mă întorc imediat acasă.

Există multe obstacole în calea tinerilor de șaisprezece ani aflați într-o țară străină. Dacă m-aș fi gândit prea mult la asta, nu aș fi câștigat niciun ban.

În schimb, a trebuit să mă concentrez pe ceea ce eram capabil să fac.

Prin urmare, întrebările potrivite sunt: „Ce pot face, ce știu și care sunt posibilitățile mele?”. Spre exemplu, puteam să vorbesc limba germană. În consecință, am predat germană. Apropo, engleza mea era atât de slabă, încât nu aș fi fost capabil să predau nici cinci minute, dacă ar fi trebuit să explic ceva în engleză. Așa că am decis să țin lecțiile în întregime în germană. La început a fost greu, dar elevii mei au învățat destul de repede. Astăzi știu că aceasta este cea mai bună metodă pentru a stăpâni o limbă străină.

Dacă ne întrebăm „cine este de vină”, atunci căutăm scuze. Dacă spunem: „Tu ești de vină”, atunci eliminăm toate șansele pentru o schimbare pozitivă.

De asemenea, problema vinovăției ne-ar duce mereu înapoi în trecut. Întrebarea corectă din punct de vedere gramatical ar fi: „Cine a fost de vină?”.

Este însă imposibil să îți mărești retroactiv sfera de control. Avem nevoie de energia noastră pentru prezent. De asemenea, întrebările noastre ar trebui să se concentreze pe ceea ce putem face acum.

Permite-mi să dau un ultim exemplu de întrebare care îți poate extinde sfera de control. Majoritatea oamenilor încurcă momentele potrivite pentru a întreba *cum* și *dacă*. Cu toții știm că este

important să fii capabil să iei decizii rapide. În ciuda acestui lucru, multor oameni le este greu să facă asta. De ce? Pentru că se gândesc deja *cum* ar face totul. „*Cum?*” este o întrebare bună, dar *nu* dacă vrei să iei o decizie.

Hai să luăm din nou exemplul călătoriei mele în California. Imaginează-ți doar ce s-ar fi întâmplat dacă m-aș fi întrebat: „*Cum* exact m-aș pune pe treabă dacă mă hotărâsc să merg acolo?” Crezi că aș fi plecat vreodată?

Când iei o decizie, întreabă-te cu privire la „*dacă?*”. Apoi, vei pune automat întrebarea „*de ce?*”. De ce ar trebui să te apuci de ceva? Ce motive există pentru a o face? „*Cum?*” este relevant doar într-o etapă ulterioară.

Odată ce ai luat decizia, nu ar trebui să te mai întorci la „*dacă?*”. Când întâmpini prima problemă, nu te poți întreba: „A fost decizia mea într-adevăr cea corectă? Poate ar trebui mai degrabă să fac altceva”.

În loc să te gândești cum vei începe să rezolvi problema, ți-ai putea pune întrebarea inițială, „*dacă?*”. Cunoaștem cu toții persoane care stau o veșnicie să ia o decizie și care se răzgândesc repede. Ordinea corectă a întrebărilor este după cum urmează:

1. *De ce* ar trebui să faci asta? Decide *dacă* răspunsul tău este da sau nu.
2. *Cum* vei începe să faci asta? Cum vei rezolva următoarea problemă? Ține minte întotdeauna care sunt motivele tale pentru a persevera.

Întrebările pe care ni le punem determină direcția în care mergem. Ele fac ca sfera noastră de control să se diminueze sau să se mărească.

4. Lărgirea universului tău personal

Universul tău personal conține tot ceea ce te afectează, tot ce este important și de interes pentru tine. Dacă simți că un lucru este important, vrei să exerciți o anumită influență asupra lui. Automat începi să te întrebi cum îți poți extinde sfera de control, pentru că vrei să aranjezi lucrurile după bunul tău plac în universul tău personal.

Hai să ne imaginăm că Steven Small și Bobby Big lucrează în același departament într-o companie multinațională. Dacă Steven Small este interesat doar de ceea ce se întâmplă în departamentul lui, atunci sfera sa de control nu trebuie să fie foarte mare.

În schimb, Bobby Big se gândește la direcția în care merge compania, la păstrarea clienților și la strategia sa de marketing. Pentru a avea mai multă influență, Bobby Big interacționează cu multe alte departamente ale companiei. Este nemulțumit pentru că nu a văzut încă sediul principal al companiei. El știe ce face concurența. Sfera de control a domnului Big devine inevitabil mai mare.

Cercetările au arătat că baza de clienți a unei companii crește direct proporțional cu universul definit al companiei. Multe afaceri se concentrează în primul rând pe clienții lor și se întrebă de ce cumpără clienții. Alte corporații se concentrează pe toate aspectele, cu excepția clienților lor. Apoi se întrebă: „De ce nu cumpără acești oameni de la noi? Cum îi putem face să vină la noi?”. Universul companiei din urmă este mult mai mare, iar datorită acestui lucru, își va crește în curând baza de clienți.

Este mai ușor să trăiești fără responsabilitate?

Suntem responsabili pentru ceea ce facem, dar și pentru ceea ce nu facem. Uneori, tentația de a evita responsabilitatea este foarte puternică. Pare adesea mai ușor și mai plăcut să nu trebuiască să îți asumi responsabilitatea tot timpul. În schimb, trebuie să plătim un preț foarte mare când facem asta, pentru că, atunci, vom deveni unealta altor oameni și vom fi forțați să trăim o viață pe care alții o hotărăsc pentru noi.

Obținem cea mai mare satisfacție atunci când ne exploatăm în întregime potențialul. Definiția mea pentru succes este să fiu cât pot eu de bun. Mă simt cu adevărat plin de viață atunci când lucrez la capacitatea mea maximă.

Asumă-ți responsabilitatea pentru finanțele tale

Mulți oameni sunt neglijenți când vine vorba de finanțele lor. Unde ar fi trebuit să învețe să fie altfel? Părinții nu sunt de obicei modele edificatoare. Nici la școală nu exista vreun opțional numit *Cum să îmi construiesc averea*. Societatea încurajează oamenii să cumpere mult. Supraconsumul domnește.

Majoritatea oamenilor din jurul nostru nu sunt nici ei exemple bune. Este „modern” să te plângi că nu ai destui bani. Proverbe precum: „Banii nu fac casă bună cu nebunii” sunt binecunoscute. Pentru cei mai mulți, banii sunt un subiect plictisitor și neplăcut. „Poți avea bani, dar nu ar trebui să vorbești despre ei” și „Banii nu sunt totul”.

Am văzut însă în capitolul 1 că banii sunt chiar foarte importanți. Dacă nu acorzi atenție banilor și ulterior ajungi într-o situație dificilă, vor deveni mult prea importanți. Nu trebuie să lași banii să joace un rol principal în viața ta. Asta înseamnă că trebuie să îți asumi responsabilitatea.

Evident, ar fi absurd să presupui că banii sunt răspunsul la orice problemă. Ar fi însă la fel de nesăbuit să îți închipui că a avea bani te-ar împiedica să cunoști oameni interesanți, să vizitezi locuri fascinante, să-ți dezvolți potențialul sau să te concentrezi pe alte activități.

Doar viitorul va decide ce vom face cu banii noștri. Ceea ce facem *pentru* banii noștri va produce efecte în viitor. Ne clădim viitorul precum un proiectant: desenăm o schiță a felului în care vom trăi mâine. La urma urmei, babilonienii antici știau deja că „deciziile înțelepte ne însoțesc prin viață pentru a ne ajuta și a ne face fericiți. Cu aceeași certitudine, deciziile neînțelepte ne vor bântui, ne vor chinui și tortura”.

Vei vedea că banii sunt mult mai frumoși decât cred cei mai mulți oameni. De asemenea, să construiești o avere e mai ușor decât îți imaginezi. Trebuie însă să îți asumi responsabilitatea și să ai grijă de bani. Sărăcia nu se ivește fără motiv. Sărăcia apare atunci când refuzi să îți asumi responsabilitatea. Pentru a fi înstărit, trebuie să urmezi câțiva pași de bază, care vor fi explicați în detaliu mai târziu. Totul începe în mintea ta. Tu și numai tu ești responsabil pentru cât de mulți bani vei avea peste șapte ani.

Sfat important

Asumă-ți responsabilitatea pentru viața ta și pentru finanțele tale

- Părăsește-ți zona de confort.
- Gândește-te la probleme ca la oportunități de creștere.
- Pune întrebările potrivite.
- Lărgeste-ți universul personal.

Nu poți influența unele întâmplări, dar poți decide cum să le interpretezi și cum să reacționezi față de ele. Dacă faci asta, vei avea întotdeauna puterea în mâinile tale.

Responsabilitatea înseamnă că nimic nu îți poate schimba atitudinea sau integritatea, pentru că reacția tău reflectă ce fel de persoană ești. Tu stabilești cum vei trăi. Această atitudine îți va permite să trăiești o viață fericită și să fii cât poți tu de bun. După ce îți vei asuma responsabilitatea, în șapte ani vei fi bogat.

Rezumat al punctelor forte

- Nu ești responsabil pentru fiecare incident. În schimb, ești întotdeauna responsabil pentru interpretarea pe care o dai întâmplărilor și pentru reacțiile tale față de ele.
 - Când ai vină, ai și putere.
 - Ceea ce ai decis ieri determină prezentul. Ceea ce hotărăști astăzi îți va defini viitorul.
 - Dorințele sunt vestitorii viitorului nostru. Noi decidem care sunt dorințele noastre și astfel stabilim ce vom avea mai târziu.
 - Există patru moduri pentru a-ți lărgi sfera de control:
 1. Părăsește-ți zona de confort.
 2. Gândește-te la probleme ca la oportunități de creștere și întreabă-te: „Cum pot împiedica această problemă să apară din nou?”
 3. Pune întrebările potrivite.
 4. Lărgeste-ți universul personal, iar sfera de control ți se va mări automat.
 - Când vei îmbătrâni, vei regreta doar ceea ce nu ai realizat.
 - Să refuzi asumarea responsabilității înseamnă să devii nepuțincios. Înseamnă să trăiești o viață pe care alții o hotărăsc pentru tine.
 - Toate emoțiile negative își pierd din putere din momentul în care ne asumăm responsabilitatea.
 - Doar tu ești responsabil pentru cât de mulți bani vei acumula în șapte ani.
-

3

Este un milion un miracol?

„Majoritatea oamenilor supreaestimează
ceea ce pot realiza într-un an și subestimează
ceea ce pot dobândi în zece ani.”

Jim Rohn, The Power of Ambition (Puterea ambiției)

Dacă ar trebui să alegi între a câștiga 50.000 de euro în plus în următoarele șase luni sau 1.000.000 de euro în șapte ani, ce ai prefera? Ai opta pentru 50.000 de euro în numerar sau pentru un „cufăr plin de oportunități”? Pentru a câștiga mai mulți bani pe termen scurt, trebuie să depui probabil ceva efort. Însă, pentru a face 1.000.000 de euro în șapte ani, trebuie să cheltuiești semnificativ mai mult timp și energie.

Cele cinci niveluri la care se petrec schimbările

Există mai multe niveluri la care trebuie să aibă loc schimbările. Aș vrea să discut toate cele cinci niveluri în această carte. Schimbările ample se pot petrece doar când se fac ajustări la toate cele cinci niveluri.

Nivelul 1: Recunoști nemulțumirea față de situația ta actuală. Prin urmare, decizi să iei măsuri.

De exemplu, corespondența începe să se strângă pe biroul tău și decizi să te ocupi de ea până îți vezi biroul din nou curat.

Nivelul 2: Nu obții rezultatele dorite și decizi că planul tău de acțiune nu este suficient. Trebuie să iei niște măsuri pentru a ajunge la o soluție. Te întrebi: „Cum îmi pot îmbunătăți rezultatul? Cum pot lucra mai competent în loc să lucrez cu mai multă asiduitate?”

De exemplu, lucrezi cu sârguință, dar tot nu poți să o scoți la capăt la sfârșitul lunii. Aplicarea de noi tehnici și strategii ar trebui să îți rezolve problemele. Apropo, mulți oameni se așteaptă ca aceste tipuri de cărți să îi învețe formule care produc rezultate. În capitolele următoare vei învăța tehnici, strategii și formule mai concrete. Schimbările permanente, decisive au loc însă la nivelurile mai ridicate.

Nivelul 3: Tehnicile te-au ajutat într-o anumită măsură. Dar, dacă te compari cu alți oameni mai de succes, observi că ei par să își atingă scopurile fără efort. Ei au probabil prieteni influenți care le deschid anumite uși.

De exemplu, hai să spunem că te confrunți cu o problemă neașteptată și deosebit de dificilă. Timpul și energia pe care le dedici de obicei afacerii tale trebuie să fie acum îndreptate către rezolvarea acestei probleme. Planurile și programul tău sunt perturbate și afacerea ta are de suferit.

Nu mai este ușor să găsești soluția. Acum trebuie să ne îndreptăm atenția către dezvoltarea sau creșterea personală. Se pare că acesta nu va fi un proces rapid, mai ales fiindcă nu câștigi prieteni influenți și de succes aplicând tehnici.

În această etapă, este esențial să investești timp în a deveni persoana care ți-ar plăcea să fii. Permite-mi să-ți dau un sfat despre cum ar putea fi această persoană. Ai probabil modele sau oameni pe care îi admiri. Poți fi la fel de respectat și de admirat ca ei printr-o organizare corespunzătoare a vieții.

Nivelul 4: În măsura în care te gândești la alții și la tine, reconsideri felul în care privești lumea. Mulți percep lumea noastră frumoasă ca pe o junglă. Acești oameni cred că trebuie să te lupți din răputeri pentru a supraviețui.

De exemplu, unii oameni nu au încredere în nimeni. Poate că au avut niște experiențe negative și, în consecință, sunt mereu cu ochii în patru. Sunt suspicioși în legătură cu orice și oricine și caută constant „șiretlicul” în orice situație. De obicei, „șiretlicul” sunt chiar ei, pentru că, în general, nu sunt cei mai șarmanți oameni cu care să ai de-a face. De obicei, atitudinea lor îi face pe ceilalți să se retragă.

Trebuie să vedem lumea într-o manieră diferită, printr-o nouă „pereche de ochelari”. Nu există o singură realitate, doar una pe care o percepem. Când privim lumea printr-o nouă „pereche de ochelari”, vedem o imagine complet diferită. Binecunoscutul coach de management, Stephen Covey, a povestit următoarea întâmplare:

Într-o zi, Covey călătorea cu trenul către o întâlnire unde urma să facă o prezentare. Voia să folosească timpul din tren pentru a-și pregăti discursul. Deodată, în compartiment a intrat un bărbat cu trei copii. Copiii erau indisciplinați. Au început să strige și să țipe. Săreau pe scaune și deranjau destul de evident călătorii. Bărbatul, probabil tatăl lor, nu făcea nimic altceva decât să privească apatic pe fereastră.

Copiii au devenit chiar mai agitați: au tras de scaune și chiar de hainele unor călători. Într-un final, unul a tras o doamnă de păr. Tatăl tot nu s-a deranjat. Acea a fost ultima picătură pentru Stephen Covey. Forțându-se să își păstreze autocontrolul, a decis să intervină.

S-a ridicat energic pentru a atrage în mod eficace atenția tatălui. „Scuzați-mă, domnule, nu vedeți că deranjează foarte tare pe toată lumea din compartiment copiii dumneavoastră? Ați putea, vă rog, să îi țineți sub control?”

Mândru de autocontrolul său și de cât de elocvent își făcuse cererea, s-a așezat la loc. Încet, tatăl s-a dezmeticit din amorțeala sa, s-a întors către vorbitor și a răspuns cu o voce slabă: „Da, da, îmi cer scuze pentru comportamentul copiilor mei. Nu observasem că se comportă urât. Soția mea și mama copiilor tocmai a murit acum câteva ore. Pur și simplu încă nu știu exact cum să fac față situației. Este de neînțeles. Probabil copiii se manifestă și ei în felul lor... scuzele mele”.

Există cu siguranță „ochelari” care ne pot face pe noi și pe alții mai fericiți decât dacă am privi totul doar prin alb și negru. Alte perechi de ochelari ne vor permite să recunoaștem oportunitățile, iar nu capcanele și greșelile.

Există o „pereche de ochelari” care te face să percepi banii ca pe o unealtă care cumpără arme, începe războaie, provoacă lăcomie și îi face pe oameni să se simtă singuri. Trebuie să ne amintim că ne uităm doar printr-o „pereche de ochelari”. Contează doar care este percepția ta. Cu altă „pereche de ochelari”, vom vedea că banii sunt folosiți și pentru a construi spitale, pentru a reduce foametea și a descoperi medicamente care ne ajută să trăim o viață mai lungă și mai sănătoasă. Se pot asigura condiții mai bune de trai cu ajutorul banilor. De fapt, se pot obține multe lucruri bune.

Ce atitudine sau „pereche de ochelari” simți că va atrage bani și te va face mai fericit?

Nivelul 5: Putem provoca cea mai amplă schimbare atunci când ne modificăm identitatea sau percepția pe care o avem despre noi înșine.

De exemplu, să prezentăm cazul lui David Diligent, un agent de vânzări. El muncește din greu și stăpânește deja cele mai importante tehnici: a făcut progrese în dezvoltarea sa personală, iar oamenilor le place să fie în jurul său. Nu se uită la clienți cu ochi de prădător și, în consecință, nu se gândește doar la banii care vor veni din vânzări. Acum, își sfătuiește clienții bine și se bucură de încrederea lor. Însă clienții tot nu vin în mod automat la el. Diferența-cheie stă în felul în care David Diligent se percepe pe sine. Dacă se consideră un agent de vânzări, atunci trebuie să își atragă clienții. Dacă se socotește un expert, aceștia îl vor căuta pe el.

Multe decizii vor fi luate diferit în funcție de felul în care David Diligent se percepe pe sine: ca agent de vânzări sau ca expert. Percepția pe care o avem despre noi înșine este o profeție care se autoîmplinește.

Am avut odată un partener de afaceri căruia îi plăcea să se considere o victimă. Era convins că era înșelat și că alții profitau de el

mai mult decât de oricine altcineva. Se încăpățâna să poarte „ochelarii toată-lumea-este-rea”.

Și, dacă îți vine să crezi, a fost înșelat în trei ocazii diferite de aceeași companie. Nu a putut să o demonstreze niciodată și a pierdut astfel o sumă substanțială de bani. Acest incident i-a întărit convingerea că el atrăgea înșelătoria ca un magnet. Simțea că era prea bun pentru lumea aceasta. Din păcate, nu a reușit să rupă legăturile cu acea companie, din cauza unor obligații contractuale. Nu a vrut nici să plece cu totul din companie, pentru că astfel putea să continue să facă pe victima.

În scurt timp, aproape că m-a făcut să îi cred povestea. „Domnule Schäfer, niciodată nu suntem destul de atenți.” La scurt timp după aceea, m-am apucat să schițez un „plan de protecție” împreună cu el. La o companie nouă, acesta cu siguranță nu e cel mai inteligent mod de a începe. Mai întâi, ai nevoie de o cifră de afaceri pe care să o protejezi. În al doilea rând, nu corespundea percepției mele despre mine însumi. Voiam să văd aspectul pozitiv din această greșală. Sunt convins că totul are o latură pozitivă.

Așa că am bătut cu pumnul în masă și am zis: „Destul! Nu vreau să gândesc așa. Hai să găsim partea bună în faptul că ai fost înșelat de trei ori”. Partenerul meu s-a înroșit și părea să se sufoce. „Partea bună? Ți-ai pierdut mințile?” Ca să scurtăm povestea, până la urmă am găsit partea bună în faptul că a fost înșelat de trei ori.

Simțindu-se vinovați, managerii de la vârful companiei au fost dispuși să ia măsuri extraordinare pentru a ne ajuta. Am reușit să „câștigăm” foarte mulți bani cu o singură conversație.

Miracolul se petrece la cinci niveluri

Dacă vrei să acumulezi un milion rapid și fără efort, doar aplicând câteva tehnici, atunci trebuie să te dezamăgesc. Această carte nu este o mâncare gata preparată pe care doar s-o încălzești la cuptor. Cu alte cuvinte, nu vei crea bogăție doar citind această carte. Asta nu va funcționa, pentru că mai întâi trebuie să aibă loc schimbări

decisive la toate cele cinci niveluri. Dacă ții cont de toate cele cinci niveluri, vei produce miracolul.

Într-o zi, Petru a venit la Iisus și a spus: „Învățătorule, avem o problemă. Măine trebuie să plătim taxele și nu avem niciun ban”. Iisus a răspuns: „Nicio problemă”. Petru s-a enervat puțin și a răspuns: „Învățătorule, nu înțelegi. Am spus că trebuie să plătim taxele mâine și nu avem niciun ban. Avem o problemă”. Iisus a răspuns din nou: „Nicio problemă”.

Este avantajos să te înconjori de oameni care fac tot posibilul să rezolve o problemă. Dacă e nevoie, ei se trezesc devreme și se culcă târziu. Dacă trebuie, citesc multe articole și cărți despre acel subiect. Vorbesc de asemenea cu cât mai mulți oameni posibil și continuă să lucreze la asta până când problema este rezolvată.

Aceștia sunt oameni pe care nu îi apucă disperarea imediat ce este menționat cuvântul „problemă”. De asemenea, ei nu se plâng: „O, nu, de ce eu?”

Iisus a rezolvat problema într-un mod foarte simplu. I-a poruncit lui Petru să se ducă la pescuit. Din moment ce Petru era pescar, nu i s-a părut că era o cerere neobișnuită. Primul pește pe care l-a prins Petru avea o monedă în gură. Acei bani s-au dus la plata taxelor.

Este o lecție simplă de învățat:

Nivelul 1: Miracolul se petrece dacă îi oferim o mână de ajutor.

Nivelul 2: Când te duci la pescuit, e de folos să știi tehnicile potrivite.

Nivelul 3: Ar trebui să fii o personalitate de care alții sunt atrași pentru că ești cunoscut ca fiind puternic și competent. Petru s-a dus imediat la Iisus pentru că s-a gândit: „Iisus va ști ce să facă”.

Nivelul 4: Taxele nu sunt o problemă. Guvernul nu urmărește să te stoarcă de bani.

Nivelul 5: Identitatea ta ar trebui să fie aceea a unei persoane de tipul „nicio problemă”.

Lumea este plină de oameni care au făcut miracole. Pentru noi, miracolele sunt întâmplări în timp și spațiu care ne contrazic experiența; ele sunt de neimaginat din cauza experienței noastre. Mulți oameni consideră că o avere deosebit de mare sau un venit ridicat sunt ceva miraculos. Majoritatea își pot imagina un câștig dublu față de venitul lor lunar curent, dar simt că a câștiga de cinci sau de zece ori mai mult ar fi un fenomen de-a dreptul nemaipomenit.

A fost o vreme când credeam că un venit de 11.000 de euro pe lună ar fi un miracol. Să câștig 28.000 de euro în fiecare lună era de neconceput. Doi ani și jumătate mai târziu, am câștigat pentru prima dată mai bine de 56.000 de euro într-o lună. Privind în urmă, chiar nu părea să fie un miracol atât de mare. Știam cum îi obținusem și știam că muncisem foarte mult pentru *miracolul meu în numerar*.

Miracolul se petrece atunci când facem schimbări la nivelul al treilea, al patrulea și al cincilea. Ne putem pregăti pentru aceste schimbări.

E absurd să stai și să aștepți să se întâmple miracole. Este comparabil cu un atlet care stă în fața televizorului, se uită la Jocurile Olimpice și speră să câștige medalia de aur. Miracolele nu vin la noi; noi trebuie să le facem. *Cele patru discipline* care pot produce miracole pot fi reunite sub numele de învățare și creștere continuă: *cărțile, jurnalul de succes personal, seminarele și modelele umane*.

Învățarea și creșterea continuă au devenit un mod de viață pentru mine. Când încetăm să creștem, murim. Învățarea și creșterea continuă înseamnă să te simți în viață. Înseamnă să fii cât se poate de bun.

Cărțile

Ai observat vreodată că în casa fiecărei persoane bogate există o bibliotecă? Crezi că acești oameni au biblioteci doar pentru că își permit să le cumpere? Sau crezi că sunt bogați pentru că au citit foarte mult la viața lor?

Un om înțelept a spus odată: „O persoană este suma tuturor cărților pe care le-a citit”. De ce este cititul atât de important? Pe de o parte, este important deoarece cuvintele înseamnă idei, iar acestea nu pot fi cumpărate. Pe de altă parte, venitul nostru se dezvoltă proporțional cu vocabularul nostru.

Avem un mare avantaj în faptul că, în ziua de azi, cărțile fac parte din viața noastră. Nu a fost întotdeauna așa. Dacă ai fi studiat în secolul trecut, nu ai fi avut acces la cărți. Consider un mare avantaj faptul că putem citi în doar câteva ore esența multor ani de experiență și cercetare. Nu mai e nevoie să repetăm aceleași greșeli. Toată cunoașterea este scrisă undeva. Totuși, trebuie să facem un efort să o căutăm. Avem libertatea de opinie și libertatea presei și am descoperit arta tiparului.

Vei beneficia de această oportunitate? Citești cărți privind toate cele cinci zone ale vieții tale? Dacă citești două cărți pe săptămână, atunci vei citi mai bine de 100 de cărți într-un an. În total, sunt 700 de cărți în șapte ani. Nu crezi că 700 de cărți te-ar schimba?

Poate că te întrebi cum oare ai putea citi două cărți pe săptămână. Pur și simplu nu ai timp. Atunci, prima carte pe care ar trebui să o citești ar trebui să fie despre citirea rapidă. La urma urmei, timpul înseamnă bani. Dacă exersezi timp de trei ore, atunci vei reuși deja să îți mărești viteza la 1.000 de cuvinte pe minut. Asta înseamnă că ai putea citi o carte de 300 de pagini în mai puțin de două ore.

Aș recomanda, de asemenea, ca de fiecare dată când întâlnești o persoană interesantă să îți folosești timpul în mod înțelept în loc să faci conversație banală. Întreabă-a care sunt cele două sau trei cărți preferate ale sale despre un anumit subiect. Mergi și mai departe și află de ce i s-au părut aceste cărți atât de interesante. Vei afla astfel imediat despre încă trei cărți care au fost citite de un cititor competent.

Într-un timp foarte scurt, vei ști dacă vrei sau nu să citești și tu acele cărți. Am descoperit unele dintre cărțile mele preferate în acest fel.

Jurnalul de succes personal

Jurnalele sunt cărți formate din pagini goale. Sunt cărți pe care le scrii doar pentru tine.

Toată lumea ar trebui să țină un jurnal de succes. Notează-ți tot ce a mers bine în timpul zilei. Notează, de exemplu, fiecare laudă pe care ai primit-o, fiecare apreciere pe care ai obținut-o, dacă ai fost disciplinat, dacă ai terminat o sarcină sau dacă ai făcut pe cineva fericit.

Din păcate, nu ne putem baza întotdeauna pe memoria noastră pentru a ne aminti aceste evenimente. Ne amintim greșelile și gafele de unsprezece ori mai ușor și de unsprezece ori mai mult decât succesele noastre. În general, tindem să avem o impresie proastă despre noi. Mediul din jur și copilăria susțin această tendință negativă. Copiii, până la vârsta de doisprezece ani, aud șaptesprezece „nu”-uri pentru fiecare „da”. Cel puțin 80% din știri au un caracter negativ. Este deci important să ne ridicăm deasupra criticii și să obținem o imagine adevărată despre noi înșine.

S-au păstrat jurnalele unor bărbați și femei de prestigiu. Este interesant de remarcat că aceste personalități au început să își scrie jurnalele din tinerețe, înainte să fi realizat ceva remarcabil și înainte să fi devenit faimoși. Nu puteau ști la acea vreme că vor fi glorificați într-o zi. E posibil oare ca notițele pe care le-au scris să fi contribuit la consacrarea lor? Oricum ar fi, scrierile lor le-au prelungit gândurile pozitive.

Ia-te în serios destul încât să scrii despre tine însuți.

Înainte să îmi încep ziua de lucru, scriu în jurnalul meu de succes și îmi cresc sistematic încrederea în mine. (În capitolul 7, vei învăța că venitul tău este dependent în mod direct de încrederea ta în tine.)

De-a lungul anilor, am început să țin alte jurnale: am un jurnal de idei, în care îmi scriu toate ideile; un jurnal de relații, unde scriu tot ceea ce mă face foarte fericit; un jurnal de învățăminte, în care notez ce am învățat din greșelile mele, așa încât să nu le repet, și alte câteva jurnale.

Încrederea în sine nu este un accident. Nu putem avea niciodată suficientă. Dacă stagnăm sau progresăm depinde întotdeauna de faptul că deținem sau nu încrederea de a risca să facem pasul următor.

Observăm iar și iar cum *oamenii cu puțină încredere în sine se protejează prin evitarea riscului. Dar o persoană care nu își asumă riscuri nu va face niciodată nimic, nu va avea niciodată nimic și nu va însemna niciodată nimic.* Încrederea în sine este esențială. Nimic nu-ți crește încrederea în sine mai mult decât să ții cu regularitate și cu eficiență un *jurnal de succes*.

Acordă-ți un moment să te gândești la ce a mers bine pentru tine astăzi sau ieri. Ce ai realizat? Pe cine ai ajutat? Cine ți-a făcut un compliment?

Dacă ți-e greu să te gândești la ceva, atunci încrederea ta în sine ar avea nevoie de un imbold. Cu cât ai mai puține lucruri de scris, cu atât mai important este să începi să ții un jurnal de succes imediat. Chiar dacă acum explodezi de încredere în tine, te așteaptă următoarea sarcină pentru creșterea personală. Încrederea ta în tine va determina dacă îți asumi sau nu acest efort. Dacă vrei să știi cât de adevărat este acest lucru, pune-ți întrebarea următoare:

Presupunând că eșecul este imposibil, ce scop te-ai strădui să atingi? (Președinte, autor, campion de Formula 1, salvator al pădurii tropicale, proprietar în Canada, partener al unei anumite persoane etc.)

Din comoditate sau dintr-o anumită îndestulare, adesea nu reușim să facem următorul pas important. Comoditatea însă este doar o scuză. Pur și simplu nu credem că putem reuși.